

ชุดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สาระที่ ๑ ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม
รายวิชาสังคมศึกษา ๓/ รหัสวิชา ส๓๑๑๐๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

เรื่อง ชัณฑ์ ๕ เล่มที่ ๒

นางธันยชนก แก้วอำไพ
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

โรงเรียนบ้านใหญ่พิทยาคม อำเภอครบุรี
จังหวัดนครราชสีมา
สำนักการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

ชุดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา ๗ รหัสวิชา ส ๓๑๑๐๑ เป็นวิชาพื้นฐานสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ชุดการเรียนรู้ ได้จัดทำขึ้นตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โดยมีเป้าหมายให้นักเรียนใช้สื่อในการเรียนรู้ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางที่หลักสูตร กำหนด พัฒนานักเรียนให้มีสมรรถนะตามที่ต้องการทั้งด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี ตลอดจนพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมไทยและสังคมโลกได้อย่างมีความสุข

ในการจัดทำชุดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา ๗ รหัสวิชา ส ๓๑๑๐๑ หลักสูตรทางพระพุทธศาสนา ชุดการเรียนรู้ เรื่อง ชั้น ๕ เล่มนี้ เน้นการเรียนรู้แบบองค์รวมบนพื้นฐานของการบูรณาการแนวความคิดทางการเรียนรู้ที่หลากหลายนักเรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มุ่งพัฒนาการคิดที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมองของนักเรียน อันจะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างสมบูรณ์ด้านศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข

หวังว่าชุดการเรียนรู้ คงเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่าน และให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่อง ชั้น ๕ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาตนเอง สังคมและประเทศชาติต่อไป

ธัญชนก แก้วอำไพ

เรื่อง	หน้า
คำชี้แจงเกี่ยวกับชุดการเรียนรู้	๑
คำแนะนำสำหรับครู	๒
คำแนะนำสำหรับนักเรียน	๓
ลำดับขั้นการเรียนรู้ชุดการเรียนรู้	๔
สาระสำคัญ	๕
มาตรฐานการเรียนรู้	๕
ตัวชี้วัดช่วงชั้น	๕
จุดประสงค์การเรียนรู้	๕
บัตรคำสั่ง	๗
แบบทดสอบก่อนเรียน	๘
กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียน	๑๑
บัตรสาระการเรียนรู้ เรื่องชั้น ๕ (ทุกข: ธรรมที่ควรรู้)	๑๒
บัตรกิจกรรม	๑๗
เฉลยบัตรกิจกรรม	๑๘
แบบทดสอบหลังเรียน	๑๙
กระดาษคำตอบแบบทดสอบหลังเรียน	๒๔
เฉลยแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน	๒๕
บรรณานุกรม	๒๖

๑. เอกสารฉบับนี้ เป็นเอกสารชุดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา ๗ รหัสวิชา ส ๓๑๑๐๑ เรื่อง ชั้น ๕
๒. เอกสารชุดนี้ประกอบด้วย
คำชี้แจงเกี่ยวกับชุดการเรียนรู้

คำแนะนำสำหรับครู

คำแนะนำสำหรับนักเรียน

แบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน

บัตรคำสั่ง บัตรสาระการเรียนรู้ บัตรกิจกรรมและบัตรเฉลยกิจกรรม
๓. ชุดการเรียนรู้ชุดนี้ใช้เวลาในการศึกษา ๑ ชั่วโมง

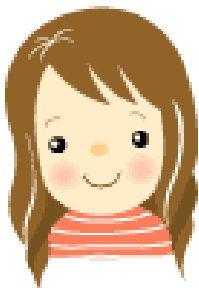

๑. ครูควรจัดเตรียมชุดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย บัตรคำสั่ง บัตรสาระการเรียนรู้ บัตรกิจกรรม และบัตรเฉลย ตลอดจนอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ครบถ้วน
๒. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อประเมินความรู้เดิมของนักเรียน
๓. แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
๔. แจกชุดการเรียนรู้ให้นักเรียนศึกษาและแนะนำวิธีใช้ชุดการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนจะได้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง
๕. ดำเนินการสอนตามกิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้
๖. หากมีนักเรียนบางคนเรียนไม่ทันครูควรให้คำแนะนำหรืออาจมอบหมายงานหรือเอกสารให้ศึกษาเพิ่มเติมในเวลาว่าง
๗. หลังจากนักเรียนศึกษาชุดการเรียนรู้เสร็จเรียบร้อยแล้ว ครูและนักเรียนควรช่วยกันสรุป และให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดและทำแบบทดสอบหลังเรียน
๘. ครูเฉลยแบบฝึกหัด, แบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน และบันทึกคะแนนของนักเรียนแต่ละคนไว้เพื่อประเมินการพัฒนาและความก้าวหน้า หากมีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ครูควรจัดสอนซ่อมเสริมให้
๙. การจัดชั้นเรียนจะจัดให้นักเรียนนั่งเป็นกลุ่มหรือนั่งเป็นรายบุคคลก็ได้

คำแนะนำสำหรับนักเรียน

๑. อ่านคำชี้แจงและคำแนะนำ สำหรับนักเรียนให้เข้าใจก่อนที่จะลงมือศึกษาชุดการเรียนรู้
๒. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน ๑๐ ข้อโดยใช้เวลา ๑๐ นาที เพื่อประเมินความรู้เดิมของนักเรียน
๓. ศึกษาชุดการเรียนรู้จากบัตรสาระการเรียนรู้ ที่ครูจัดเตรียมไว้ด้วยความตั้งใจโดยปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในบัตรคำสั่ง
๔. เมื่อนักเรียนศึกษาสาระการเรียนรู้เสร็จเรียบร้อยแล้วให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดจากบัตรกิจกรรมที่ครูจัดเตรียมไว้ให้
๕. หากนักเรียนยังไม่เข้าใจในสาระการเรียนรู้ใดก็ให้กลับไปศึกษาอีกครั้ง เพื่อให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น
๖. ทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อเปรียบเทียบความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียน
๗. ในการทำบัตรกิจกรรม, แบบทดสอบก่อนเรียน หลังเรียน ขอให้นักเรียนทำด้วยความตั้งใจ และมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองให้มากที่สุด โดยไม่ดูเฉลยก่อนทำบัตรกิจกรรมและแบบทดสอบ

เข้าใจแล้วคะ

3rd Party Hosting has been temporarily disabled.

to check your account visit
photobucket.com/p500

ลำดับขั้นตอนการเรียนรู้

อ่านคำแนะนำ

ทดสอบก่อนเรียน

กิจกรรมการเรียนรู้

ทำกิจกรรม

ทดสอบหลังเรียน

ผ่านเกณฑ์

ศึกษาชุดต่อไป

ไม่ผ่านเกณฑ์

แผนภูมิ ลำดับขั้นตอนการเรียนรู้
เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส ๓๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

ชุดการเรียนรู้ เรื่อง ชั้น ๕ (The Five Aggregates) (ทุกข์:ธรรมที่ควรรู้) เล่มที่ ๒

สาระสำคัญ

หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ถือเป็นหัวใจหรือแก่นแท้ของศาสนาที่พุทธศาสนิกชนควรรู้ เพื่อน้อมนำไปปฏิบัติให้เกิดผล คือความสุขอันเป็นเป้าหมายของทุกศาสนา การปฏิบัติตามหลักธรรม

เรื่อง ชั้น ๕ (The Five Aggregates) หรือเบญจขันธ์ คือหลักธรรมที่แสดงถึงองค์ประกอบของชีวิตมนุษย์ ๕ คือ รูป เวทนา สัญญา สังขาร และวิญญาณ ให้ข้อคิดและแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติตนที่เป็นประโยชน์ ต่อตนเองและสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้

ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และดำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

วิเคราะห์หลักธรรมในกรอบอริยสัจ ๔ หรือหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ

(ส ๑.๑ม. ๔-๖/๑-๒๒ , ส ๑.๒ ม. ๔-๖/๑-๕

๑. อธิบายความหมายของขั้น ๕ ได้วิเคราะห์คุณค่าแห่งพุทธะในขั้น ๕ ได้อย่างมีเหตุผล

แบบทดสอบก่อนเรียน

รายวิชาสังคมศึกษา ๗ รหัสวิชา ส ๓๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง : จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด แล้วเขียนเครื่องหมาย (X) ลงในกระดาษคำตอบ

๑. การรู้แจ้งชัดว่าชีวิตคืออะไร มีองค์ประกอบอะไรบ้าง แสดงว่าเข้าใจหลักธรรมข้อใด
 - ก. มรรคมีองค์ ๘
 - ข. ไตรลักษณ์ ๓
 - ค. อริยสัจ ๔
 - ง. ชันธ ๕
๒. พฤติกรรมต่าง ๆ ของร่างกาย แสดงออกมาทางใด
 - ก. รูป
 - ข. สัญญา
 - ค. เวทนา
 - ง. สังขาร
๓. ชันธ ๕ แยกออกเป็น ๒ ส่วน คือ รูปชันธและนามชันธ ถ้ารูปชันธ ได้แก่ รูป(ร่างกาย) แล้วนามชันธจะ ได้แก่อะไร
 - ก. ดิน น้ำ ลม ไฟ
 - ข. ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค
 - ค. อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ปัญญา
 - ง. เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ
๔. คำว่า “วิญญาณ” ในชันธ ๕ หมายถึงอะไร
 - ก. การกำหนดรู้เพื่อแยกกายและจิต
 - ข. ร่างกายและพฤติกรรมทั้งหมดของร่างกาย
 - ค. การรับรู้ทางประสาทสัมผัสทั้ง ๕ และทางใจ
 - ง. แรงจูงใจที่ผลักดันให้มนุษย์กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง
๕. เมื่อเราพบเพื่อนที่ไม่ได้พบกันมานานปรากฏว่าเรายังจำได้ เป็นลักษณะของนามชันธข้อใด
 - ก. เวทนา
 - ข. สัญญา
 - ค. สังขาร
 - ง. วิญญาณ

๖. ร่างกายในทัศนะของพระพุทธศาสนาประกอบด้วยอะไรบ้าง
- ก. จิตและเจตสิก
 - ข. ธาตุดิน ธาตุน้ำ ธาตุไฟ ธาตุลม
 - ค. เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ
 - ง. อายตนะภายในและอายตนะภายนอก
๗. **หลักธรรมข้อใด** ต่างจากพวก
- ก. ชันธ ๕
 - ข. วุฒิธรรม ๔
 - ค. มงคล ๓๘
 - ง. อุบาสกธรรม ๕
๘. วิญญาณในพระพุทธศาสนาหมายถึงอะไร
- ก. ตัวตนที่แท้จริงของมนุษย์
 - ข. ความรู้สึกของมนุษย์ที่ไม่แตกดับ
 - ค. การรับรู้ทางตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ
 - ง. ส่วนที่จะไปเกิดใหม่เมื่อคนเราสิ้นชีวิตแล้ว
๙. การที่สุนัขที่นำกระเป๋าทิ้งไว้ไปส่งคืนตำรวจ แสดงว่าสุนัขนั้นมีหลักธรรมข้อใด
- ก. รูป
 - ข. เวทนา
 - ค. สัญญา
 - ง. สังขาร
๑๐. การเห็น การได้ยิน การได้กลิ่น การร่ำรส การสัมผัสทางกาย และการรู้อารมณ์ทางใจจัดอยู่ในเรื่องใดของ
- ขันธ ๕
- ก. รูป
 - ข. เวทนา
 - ค. สังขาร
 - ง. วิญญาณ

ชื่อ.....นามสกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑.				
๒.				
๓.				
๔.				
๕.				
๖.				
๗.				
๘.				
๙.				
๑๐.				

คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน
ได้..... คะแนน

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ

(.....)

ชั้น ๕ (The Five Aggregates)

ทุกข์ (หรือปัญหา) : ธรรมที่ควรรู้

หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่สรุปลงใน ทุกข์ : ธรรมที่ควรรู้ ของอริยสัจ ๔ มีหลายหมวดหลายหัวข้อด้วยกัน สำหรับในชั้นนี้กำหนดให้ศึกษา ๒ หัวข้อ คือ ชั้น ๕ (นามรูป) และ

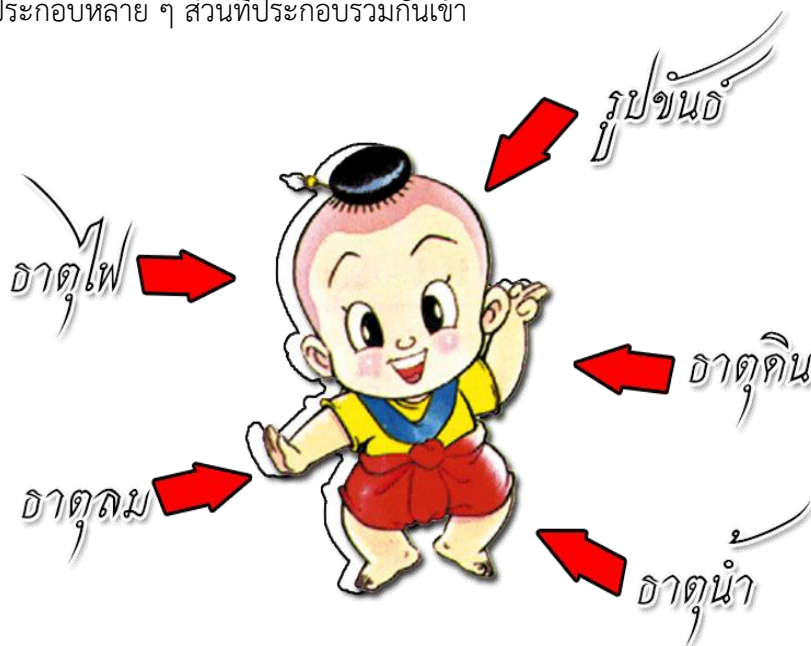
หลักกรรม (นิยาม ๕)

ชั้น ๕ (นามรูป) หรือเบญจขันธ์ คือ หลักธรรมที่แสดงถึงองค์ประกอบของชีวิตมนุษย์

๕ ส่วน คือ รูป ได้แก่ร่างกาย และพฤติกรรมทั้งหมดของร่างกายมนุษย์อันประกอบด้วย ธาตุทั้ง ๔

คือ ธาตุดิน ธาตุน้ำ ธาตุไฟ ธาตุลม สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเราซึ่งสามารถจับต้องมองเห็นได้

เกิดจากส่วนประกอบหลาย ๆ ส่วนที่ประกอบรวมกันเข้า

ร่างกายมนุษย์ ประกอบด้วย ๕ ส่วน คือ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ เมื่อกล่าวโดยสรุป คือ กาย กับ ใจ

ในเรื่องของสิ่งมีชีวิตก็เช่นกัน สิ่งมีชีวิตซึ่งได้แก่มนุษย์และสัตว์นั้นเกิดจากส่วนประกอบหลักๆ ๕ ส่วน อันได้แก่ รูป เวทนา สัญญา สังขาร และวิญญาณ ที่ประกอบกันเข้าเป็นตัวตนแล้วเราก็บัญญัติเรียกว่า มนุษย์ สัตว์ แต่โดยสภาพความเป็นจริงแล้ว มนุษย์และสัตว์ไม่ได้มีตัวตนที่แท้จริง เมื่อใดที่ส่วนประกอบหลักๆ ทั้ง ๕ แยกออกจากกัน ความเป็นมนุษย์หรือสัตว์ก็ไม่มี

เราไม่อาจจะเรียกสิ่งเหล่านี้ว่ามนุษย์หรือสัตว์ได้อีก

ตัวอย่างเช่น คนตายเราไม่เรียกว่าคนหรือมนุษย์ ต้องเรียกศพหรือซากศพเพราะไม่มีเวทนา (ความรู้สึก) สัญญา (ความจำได้ หมายรู้) สังขาร (ความนึกคิด) และวิญญาณ (การรับรู้) สิ่งเหล่านี้ได้แยกออกไปจากรูปแล้ว ไม่ได้ประกอบรวมกันให้เรา เรียกว่า คนหรือมนุษย์ ส่วนประกอบทั้ง ๕ ซึ่งได้แก่ รูป เวทนา สัญญา สังขาร และวิญญาณนี้ ตามหลักพระพุทธศาสนาเบญจขันธ์

หรือ ขันธ์ ๕

รูปขันธ์ คือส่วนที่เป็นรูปธรรม หมายถึง ส่วนกายที่เป็นรูปร่างที่เรารับรู้ได้ทางตา หู จมูก ลิ้น และกาย

นามขันธ์ คือส่วนที่เป็นนามธรรม หมายถึงส่วนใจเป็นส่วนที่ไม่มีรูปร่าง ซึ่งรู้ไม่ได้ ทางตา หู จมูก ลิ้น และกาย แต่รู้ได้ด้วยใจ

นามขันธ์ คือส่วนที่เป็น นามธรรม ประกอบด้วย

เวทนา คือ ความรู้สึก (ไม่สามารถบังคับให้รู้สึกสุขหรือทุกข์ได้)

สัญญา คือ ความจำได้ (ไม่สามารถบังคับให้จำหรือลืมได้)

สังขาร คือ ความนึกคิด(ไม่สามารถบังคับให้ตั้งใจ เสียใจได้)

วิญญาณ คือ การรับรู้ (ไม่สามารถบังคับให้รู้สึกหรือไม่รู้สึกจากการ

รับรู้ได้ผ่านอายตนะ ๖ ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ

ขั้นที่ ๕ (The Five Aggregates) มืองค์ประกอบดังนี้

รูป(Corporeality) หมายถึง สิ่งที่เป็นรูปร่าง หรือร่างกาย และลักษณะร่างกายและพฤติกรรมทั้งหมดของร่างกาย หรือสสารและพลังงานฝ่ายวัตถุ พร้อมทั้งคุณสมบัติ และพฤติกรรมต่างๆ ของสสาร พลังงานเหล่านั้น ได้แก่ ส่วนประกอบร่างกายที่ประกอบด้วยธาตุ ๔

เวทนา (Feeling หรือ Sensation) หมายถึง ความรู้สึกต่อสิ่งที่ถูกรับรู้ ซึ่งจะเกิดทุกครั้งที่มีการรับรู้ ได้แก่ ความรู้สึกสุข ทุกข์ หรือเฉย ๆ

สัญญา (Perception) หมายถึง ความจำได้ หมายถึง รู้ รูปร่าง เสียง กลิ่น รส สัมผัส และอารมณ์ที่เกิดขึ้นนั้นคืออะไร เป็นอย่างไร เช่น เขียว ขาว ดำ แดง เบา ดัง เหม็น หอม นุ่ม แข็ง จำได้ คือ รู้จักสิ่งนั้น ๆ เมื่อไปพบเขาอีก ความจำได้เป็นผลเนื่องมาจากความหมายรู้ เช่น หมายรู้ว่าเสียงแมวร้องเป็นอย่างไร เมื่อได้ยินเสียงร้องในในลักษณะนี้อีกก็จำได้ว่า เป็นเสียงร้องของแมว

สังขาร (Mental Formations หรือ Volitional Activities) หมายถึง ความนึกคิดที่เกิดขึ้นทางใจ หรือสภาพที่ปรุงแต่งจิตใจให้ดี ชั่ว ชอบ ไม่ชอบหรือเป็นกลาง ๆ

วิญญาณ(Consciousness) หมายถึง การรับรู้ หรือความรู้แจ้งอารมณ์ทางประสาททั้ง ๕และทางใจ ได้แก่ การเห็น การได้ยิน การได้กลิ่น การรู้รส การรู้สัมผัสทางกาย และการรู้อารมณ์

ทางใจ เช่น เมื่อตาเห็นรูป เกิดการเห็น เรียกว่า จักขุวิญญาณ เมื่อหูได้ฟังเสียง เกิดการได้ยิน เรียกว่า โสตวิญญาณ วิญญาณเป็นฐานและเป็นทางเดินให้แก่นามขั้นอื่นๆ เกี่ยวข้องกับนามขั้นอื่นทั้งหมด คือ เห็น ท้องฟ้า (วิญญาณ)

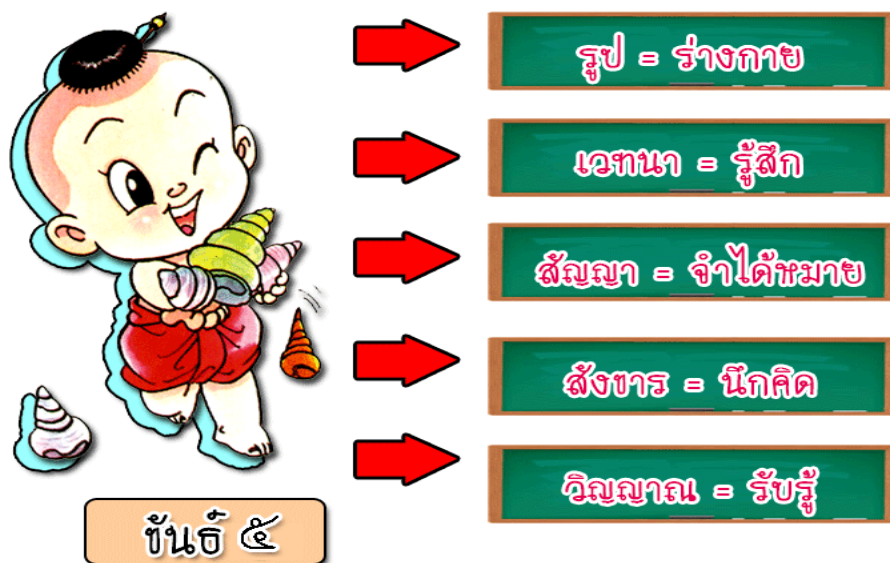
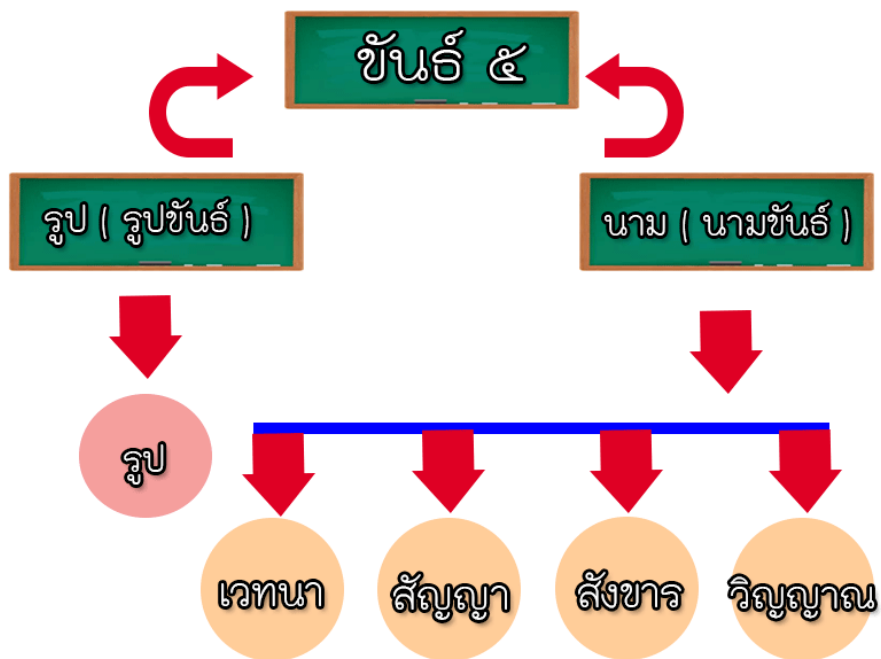
รู้สึกสบายตาชื่นใจ (เวทนา)

หมายรู้ว่า ท้องฟ้า สีคราม สดใส ฟ้าสาย ฟ้าบ้าย ฟ้าสวย (สัญญา)

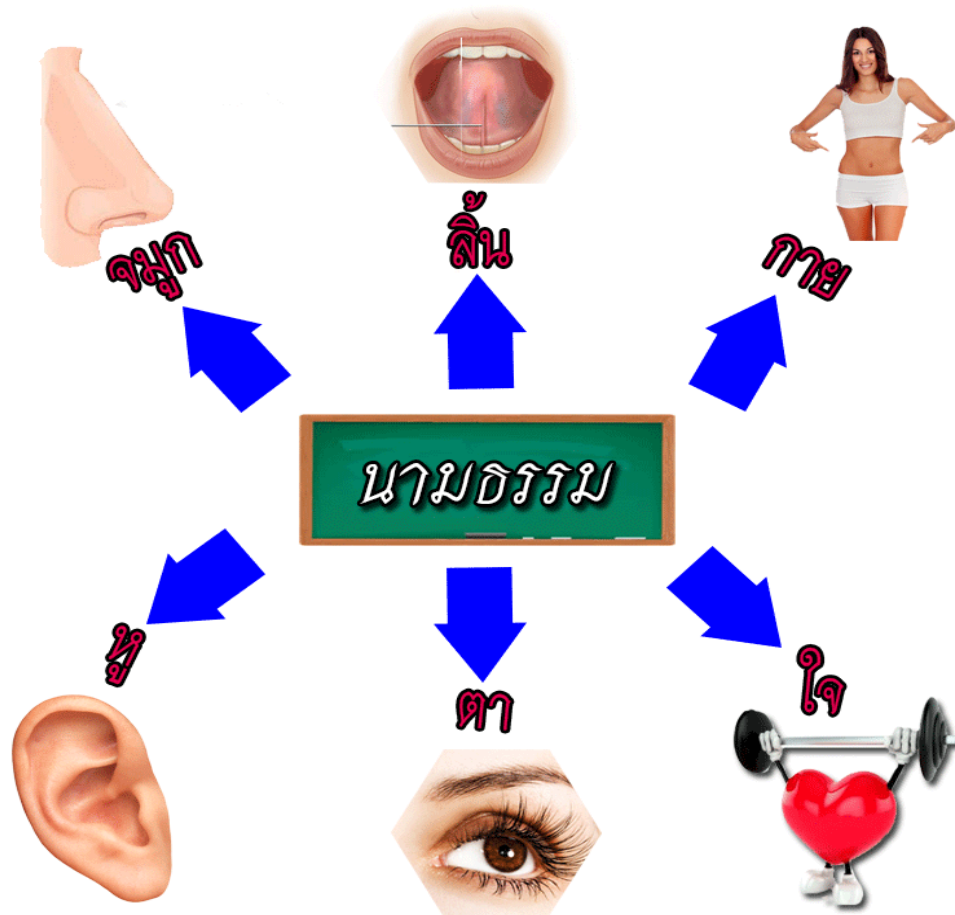
ชอบใจฟ้านั้น อยากเห็นฟ้านั้นนานๆ ไม่อยากให้เวลาผ่านไปโกรธชยคาที่บังไม่ให้เห็นฟ้านั้นเต็มที่

คิดหาวิธีจะทำให้ได้นั่งดูฟ้านั้นได้สบายๆ ชัดเจนและนานๆ ฯลฯ (สังขาร);

ขั้น ๕ สรุปย่อได้เป็น ๒ ส่วน ดังแผนภูมิ

รูปชั้นร คือ ส่วนที่เป็นรูปธรรม หมายถึง ส่วนกาย เป็นส่วนที่มีรูปร่าง ซึ่งรับรู้ได้ทางตา หู จมูก ลิ้น และกาย

นามชั้น คือ ส่วนที่เป็นนามธรรม หมายถึง ส่วนใจ เป็นส่วนที่ไม่มีรูปร่าง ซึ่งรับรู้ไม่ได้ทางตา หู จมูก ลิ้น และกาย แต่รับรู้ได้ด้วยใจ ได้แก่ เวทนา สัญญา สังขาร และวิญญาณ

พระพุทธเจ้าตรัสสอนเรื่อง ชั้น ๕ (นามรูป) ดังกล่าวนี ก็เพื่อให้เรารู้ความเป็นจริงของชีวิตว่าเป็นอย่างไร มีองค์ประกอบอะไรบ้าง แต่ไม่ทรงสอนให้ลด เลิก ละ หรือกำจัดชั้น ๕ (นามรูป)

ให้หมดไป ทั้งนี้เพราะเป็นสภาวะธรรมที่ต้องกำหนดรู้เพียงอย่างเดียว

บัตรกิจกรรม

ตอนที่ ๑ คำชี้แจง อธิบายและบอกความหมายของขั้น ๕ (ทุกข์ (หรือปัญหา) : ธรรมที่ควรรู้)

รูป	สังขาร
.....	
.....	
.....	
.....	

↙ ↘

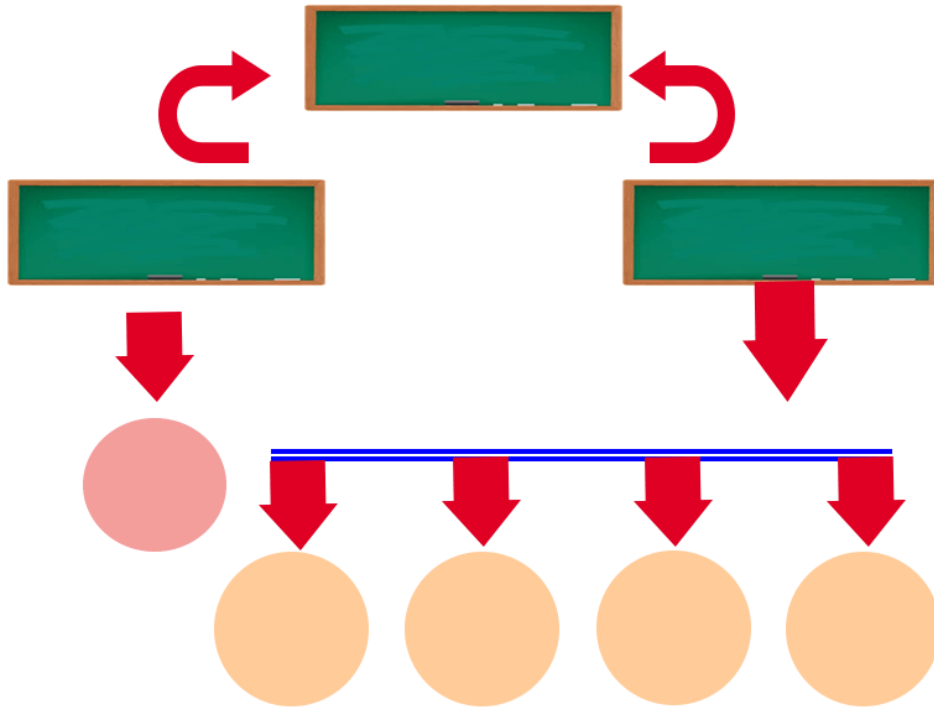
↙ ↘

ขั้น ๕	
เวทนา	วิญญาณ
.....	
.....	
.....	

↓

สัญญา
.....
.....
.....

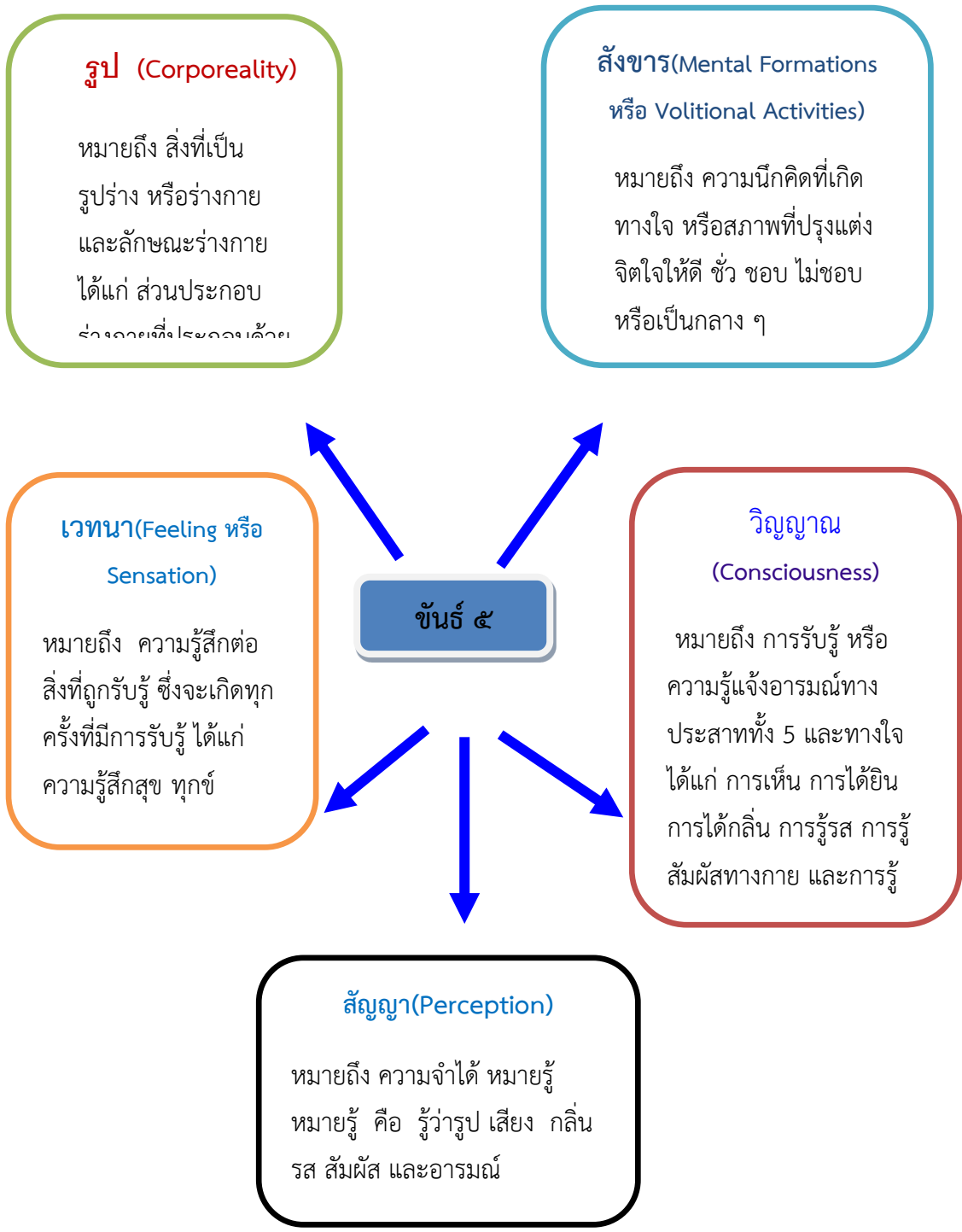
ตอนที่ ๒ นักเรียนเขียนผังมโนทัศน์ในเรื่อง ชั้น ๕

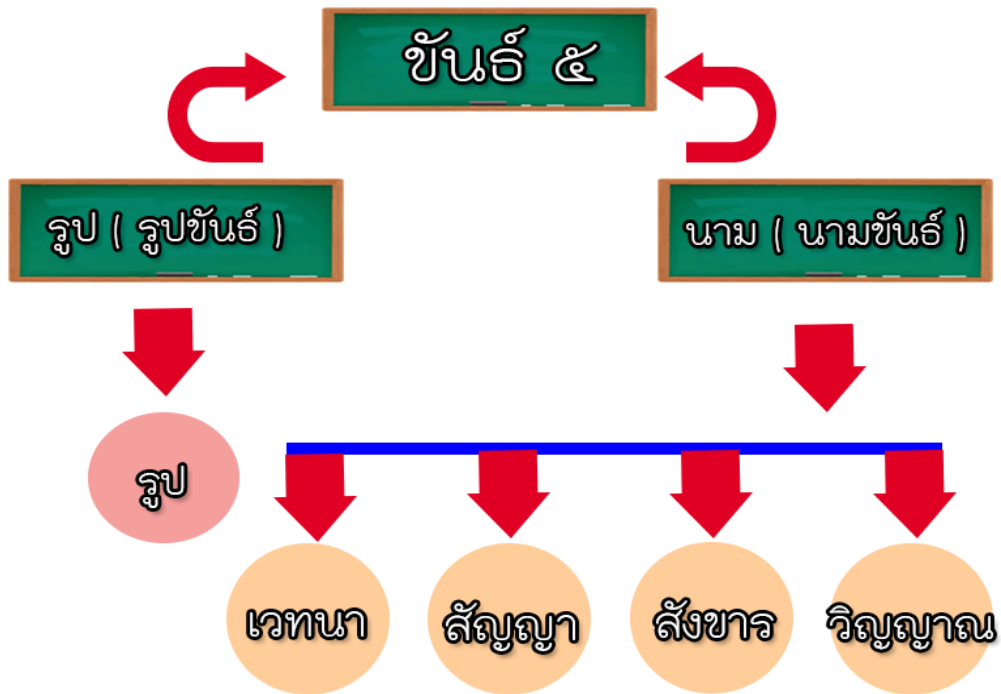
บัตร์เฉลยกิจกรรม

เรื่อง ชั้นที่ ๕

ตอนที่ ๑ คำชี้แจง : จงอธิบายและบอกความหมายของชั้นที่ ๕ (ทุกข้อ: ธรรมที่ควรรู้)

ตอนที่ ๒ นักเรียนเขียนผังมโนทัศน์ในเรื่อง ชั้น ๕

แบบทดสอบหลังเรียน

รายวิชาสังคมศึกษา ๗ รหัสวิชา ส ๓๓๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

ชุดการเรียนรู้ เรื่อง ชั้น ๕ (ทุกข: ธรรมที่ควรรู้)

คำชี้แจง : จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด แล้วเขียนเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ

๑. หลักธรรมข้อใด ต่างจาก พวก

- ก. ชั้น ๕
- ข. วุฒิธรรม ๔
- ค. มงคล
- ง. อุบาสกธรรม 5

๒. เมื่อเราพบเพื่อนที่ไม่ได้พบกันมานานปรากฏว่าเรายังจำได้ เป็นลักษณะของนามชั้นข้อใด

- ก. เวทนา
- ข. สัญญา
- ค. สังขาร
- ง. วิญญาณ

๓. วิญญาณในพระพุทธศาสนาหมายถึงอะไร

- ก. ตัวตนที่แท้จริงของมนุษย์
- ข. ความรู้สึกของมนุษย์ที่ไม่แตกดับ
- ค. การรับรู้ทางตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ
- ง. ส่วนที่จะไปเกิดใหม่เมื่อคนเราสิ้นชีวิตแล้ว

๔. ร่างกายในทัศนะของพระพุทธศาสนาประกอบด้วยอะไรบ้าง

- ก. จิตและเจตสิก
- ข. ธาตุดิน ธาตุน้ำ ธาตุไฟ ธาตุลม
- ค. เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ
- ง. อายตนะภายในและอายตนะภายนอก

๕. การเห็น การได้ยิน การได้กลิ่น การรู้รส การสัมผัสทางกาย และการรู้อารมณ์ทางใจจัดอยู่ ในเรื่องใดของชั้น ๕

- ก. รูป
- ข. เวทนา
- ค. สังขาร
- ง. วิญญาณ

๖. ชั้นที่ ๕ แยกออกเป็น 2 ส่วน คือ รูปชั้น และนามชั้น ถ้ารูปชั้น ได้แก่ รูปแล้ว นามชั้นได้แก่อะไร
- ก. ดิน น้ำ ลม ไฟ
 - ข. ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค
 - ค. อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ปัญญา
 - ง. เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ
๗. พฤติกรรมต่าง ๆ ของร่างกาย แสดงออกมาทางใด
- ก. รูป
 - ข. สัญญา
 - ค. เวทนา
 - ง. สังขาร
๘. คำว่า “วิญญาณ” ในชั้นที่ ๕ หมายถึงอะไร
- ก. การกำหนดรู้เพื่อแยกกายและจิต
 - ข. ร่างกายและพฤติกรรมทั้งหมดของร่างกาย
 - ค. การรับรู้ทางประสาทสัมผัสทั้ง ๕ และทางใจ
 - ง. แรงจูงใจที่ผลักดันให้มนุษย์กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง
๙. การที่สุณันทน์นำกระเป๋ากลับไปส่งคืนตำรวจ แสดงว่าสุณันทน์มีหลักธรรมข้อใด
- ก. รูป
 - ข. เวทนา
 - ค. สัญญา
 - ง. สังขาร
๑๐. การเห็น การได้ยิน การได้กลิ่น การร่ำรส การสัมผัสทางกาย และการรู้อารมณ์ทางใจจัดอยู่ในเรื่องใดของชั้นที่ ๕
- ก. รูป
 - ข. เวทนา
 - ค. สัญญา
 - ง. สังขาร

ชื่อ.....นามสกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				

คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน
ได้..... คะแนน

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ

(.....)

ชุดการเรียนรู้ เรื่อง ชั้นที่ ๕ (ทุกข: ธรรมที่ควรรู้)

๑. ก
๒. ข
๓. ค
๔. ข
๕. ง
๖. ข
๗. ง
๘. ค
๙. ง
๑๐. ง

๑. ง
๒. ง
๓. ง
๔. ค
๕. ข
๖. ข
๗. ก
๘. ค
๙. ง
๑๐. ง

หนังสืออ้างอิง

กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๔๕). คู่มือการจัดการเรียนรู้ **กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคม**

ศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

ปรีชา ช้างขวัญยืน. (๒๕๔๖) **หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้ พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่๔**.

กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

วิชาการ, กรม. (๒๕๔๕). **การจัดการเรียนรู้พระพุทธศาสนา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. (๒๕๕๑). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑**

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุม

สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำเนียง เลื่อมใส และสุชาดา วราหพันธ์. (๒๕๕๑). **พระพุทธศาสนา ๔**. กรุงเทพฯ : เอกพันธ์.